

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

JAMAJKA

Úvod Karibská oblasť

Karibská rozvojová banka (CDB) predpovedá v roku 2022 rast hrubého domáceho produktu (HDP) o 9,1 % v rámci svojich 19 prijímajúcich členských krajín (BMC), čím sa urýchlí oživenie ekonomiky regiónu, ktoré sa začalo v roku 2021.

Priaznivý výhľad je ukotvený v očakávanom náraste HDP ekonomík vyvážajúcich komodity o odhadovaných 17,5 % v dôsledku silného rastu v Guyane (47,5 %), vyplývajúceho zo zvýšenej produkcie ropy a plynu a oživenia výroby energie v Trinidade a Tobago, keďže obmedzenia na strane ponuky sa zmiernujú. Vyššie medzinárodné ceny ropy by sa mali premietnuť do neočakávaných príjmov.

Očakáva sa, že BMC exportujúce služby naberú na sile a rastú v priemere o 4,8 %, čo odráža pokračujúci prílev medzinárodných návštevníkov. Očakáva sa, že toto oživenie sa pravdepodobne zosilní v roku 2022, keď sa obmedzenia zmiernia, v dôsledku posilnených ochranných zdravotných opatrení. Návratnosť medzinárodných cestujúcich však bude závisieť od zrýchlenia zaočkovanosti; efektívne zvládanie pandémie bez uchýľovania sa k úplným a zdĺhavým blokáciám; a trvalú dôveru v protokoly ustanovené pre bezpečné cestovanie do regiónu.

„Kľúčovým ponaučením z dopadu pandémie je, že tie krajiny, ktoré vstúpili do pandémie na silnom makrofiškálnom základe, dopadli lepšie. Krajiny ako také zdvojnásobujú úsilie o dosiahnutie udržateľnosti dlhu napriek pretrvávajúcim výzvam. Mnohé krajiny implementujú programy na dosiahnutie udržateľnosti s podporou medzinárodnej komunity finančných inštitúcií, vrátane CDB. Iní tak robia mimo podporovaných programov, ale vytvorili explicitné fiškálne kotvy, aby fungovali ako platformy pre rámce makroekonomickej politiky.

Rast predpovedaný na rok 2022 je podporený aj očakávaniami zrýchlenej implementácie niekoľkých veľkých infraštruktúrnych projektov v celom regióne.

Kombinácia zmiernenia hraničných kontrol a vnútorných blokovacích opatrení a pokračujúca implementácia fiškálnych stimulačných programov v niektorých BMC pomohla regionálnym ekonomikám obnoviť časť stratenej pôdy v hospodárskej činnosti.

V roku 2021 sa ekonomiky vyvážajúce služby zvýšili o 3,2 %, čo bolo spôsobené oživením v dvoch sektoroch, hoteloch a reštauráciách a veľkoobchode a maloobchode, pričom medzi januárom a septembrom sa zvýšil takmer 10 % nárast počtu turistov. Belize zaznamenalo rast o 10,9 %, zatiaľ čo ekonomika Svätej Lucie vzrástla o 6,8 %. Ekonomiky Grenady, Antiguy a Barbudy vzrástli o 4,8 % a 4,7 %, zatiaľ čo Bahamy získali 3,1 % a Barbados vzrástol o 1,4 %.

Naopak, HDP v Trinidade a Tobagu klesol o 2,9 % v dôsledku nižšej produkcie zemného plynu s vplyvom na nadväzujúce odvetvia, ako aj nariadeného zatvárania v sektore služieb.

Po prudkom náraste regionálneho dlhu k HDP v roku 2020 o 17,7 % bodu, najmä v dôsledku bezkonkurenčného poklesu regionálneho HDP a v menšej miere zvýšených pôžičiek v reakcii na krízu COVID-19, priemerný dlh k HDP klesol o 2,0 % bodu na 80,5 % v roku 2021.

Dopad pandémie teda v globále odhalil štrukturálne nedostatky, ktoré spôsobili akútnu zraniteľnosť regiónu voči globálnym ekonomickým otrasom. V dôsledku toho, hoci mala pandémia globálny dosah, niet pochýb o tom, že vysoká úroveň koncentrácie vývozu, ktorá je priamym dôsledkom štrukturálnych nedostatkov v regióne, zosilnila vplyv pandémie v Karibiku.

Región by sa mal snažiť byť odolnejším vo všetkých svojich rozvojových dimenziách – sociálnej, ekonomickej, environmentálnej a inštitucionálnej.

Medzinárodný menový fond (MMF) uvádza, že vojna na Ukrajine otriasa globálnou ekonomikou a zvyšuje neistotu ohľadom vyhliadok Latinskej Ameriky a Karibiku. Pociťuje vyššia inflácia, ktorá ovplyvňuje reálne príjmy, najmä tých najzraniteľnejších. Politické riadenia reagujú na túto výzvu sprísnením menovej politiky a vykonávaním opatrení na zmiernenie úderov na najzraniteľnejších a obmedzenie rizík sociálnych nepokojov. Podľa riaditeľa MMF pre odbor západnej pologule Ilana Goldfajna, „By prípadná eskalácia vojny mohla nakoniec viesť ku globálnym finančným problémom a prísnejším finančným podmienkam pre región. Okrem toho pokračujúce sprísňovanie menovej politiky v Spojených štátoch, keďže Federálny rezervný systém zaujíma jastrabie stanovisko čo by v konečnom dôsledku mohlo ovplyvniť globálne finančné podmienky.“ Podľa finančnej inštitúcie so sídlom vo Washingtone zaznamenali karibské krajiny minulý rok hospodársky rast medzi 2,8 a 4,7 %.

MMF uvádza, že karibské krajiny závislé na cestovnom ruchu, ako sú Antigua a Barbuda, Bahamy, Belize, Dominika, Grenada, Haiti, Jamajka, Svätý Krištof-Nevis, Svätá Lucia a Svätý Vincent a Grenadiny, podľa predpovedí zaznamenajú tento rok rast o 3,2 %.

V prípade krajín ako Guyana, Surinam či Trinidad a Tobago, ktoré sú klasifikované ako karibskí vývozcovia komodít, sa bude hospodársky rast pohybovať v rozmedzí od 20,2 % v roku 2022 a v budúcom roku 2023 klesne na 16,4 %.

Akémkoľvek väčšie spomalenie rastu v Číne z dôvodu pandémie alebo iných dôvodov by mohlo tiež mať vplyv aj na kľúčové exportné ceny a obchod v regióne. Chudoba a nerovnosť stále zostávajú kľúčovými problémami v Latinskej Amerike a Karibiku vzhľadom na to, že nárast inflácie má nerovnomerný dopad na obyvateľstvo. Od začiatku vojny viaceré krajiny v regióne konali tak, aby obmedzili účinky rastúcich cien na zraniteľné skupiny – od zníženia daní a dovozných ciel až po cenové stropy alebo sociálne transfery.

Krajiny, ktoré ťažia zo zlepšenia svojich obchodných podmienok – miera cien za vývoz krajiny v pomere k jej dovozu – môžu mať jednoduchšie financovanie týchto nových opatrení. Podľa MMF, by celková stratégia by teda mala byť zameraná na inkluzívnu konsolidáciu. Výdavky na sociálne programy, zdravotníctvo, vzdelávanie a verejné investície by sa mali chrániť pri implementácii daňových reforiem, ako je napríklad posilnenie daní z príjmu fyzických osôb, ktoré podporia rast inkluzívnym spôsobom a pomôžu krajinám udržať fiškálnu udržateľnosť.

Investície by mali podľa postupu vykázať nárast, a to vďaka reaktivácii výstavieb a začiatom projektov, ktoré boli pozastavené z dôvodu neistoty a z dôvodu potrieb spoločností riešiť problémy s financovaním. Rozšírenie o vývoz možno pripísať oživeniu dopytu v regióne aj mimo neho, vzhľadom na silnejšiu ekonomickú potrebu na globálnej úrovni.

Globálne asymetrie podmieňujú politiky obnovy v Latinskej Amerike a Karibiku. Takmer 30 rokov po Summite Zeme a globálne prijatie medzinárodnej rozvojovej agendy, environmentálnym pilierom Agendy 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj je, z praktického hľadiska, bez ohľadu na politiku oživenie v regióne. To spôsobilo veľké problémy v strednodobých a dlhodobých orientáciách regionálnych ekonomík. Regiónu chýba príležitosť využiť úsilie o obnovu zlepšiť modely výroby a spotreby, ako aj kvalitu a pokrytie verejných služieb, ktorých význam zvýraznila pandémia COVID-19. Pandemickými opatreniami a reštrikciami, emisie mestskej a leteckej dopravy poklesli aj znečistenia ovzdušia v mnohých mestách. Zároveň však kombinácia škrtov v nezdravotníckych verejných výdavkoch a oslabenie kontroly, premietlo do väčšieho počtu nezákonných činností na hraniciach, ako aj odlesňovaniu.

Mnohých cestovateľov, najmä tých zo Spojených štátov, prilákalo Karibik ako miesto dovolení pri pandémie pre jeho blízkosť a relatívne dobré výsledky pri obmedzovaní COVID-19. Zatiaľ čo v roku 2020 došlo k zdevastovaniu zahraničného cestovania, počet medzinárodných návštevníkov v roku 2021 bol oveľa vyšší, prinajmenšom pre podskupinu ostrovov: 14 z 26 členských krajín Karibskej organizácie cestovného ruchu oznámilo nárast medzinárodných návštevníkov v roku 2021. V celom regióne počet návštevníkov výletných plavieb počas pandémie prudko klesol a snaha prinútiť ich, aby sa vrátili, je hlavnou prioritou. Niektoré karibské štáty sa uchýlili k kreatívnejším opatreniam. Cestovný

ruch do Karibiku je však ďaleko od normálu, pričom návštevníci z niekoľkých kľúčových regiónov – najmä Európy, Austrálie a Ázie – stále vo veľkej miere chýbajú.

Karibské ostrovy, ako napríklad Dominikánska republika, ktorá v roku 2021 navštívila takmer päť miliónov návštevníkov, čo je viac ako ktorákoľvek iná krajina v Karibiku, investujú veľké prostriedky do hotelov, aby sa pripravili na to, čo očakávajú, že bude ešte väčší dopyt, keď pandémia ustúpi. Luis Abinader, prezident krajiny, nedávno prezradil, že projekt rozvoja cestovného ruchu Pedernales v Cabo Rojo – považovaný za prvú turistickú destináciu v Karibiku, ktorá bola vyvinutá od nuly v rámci verejno-súkromného partnerstva – sa bude realizovať v štyroch fázach počas 10 rokov, a s odhadovanou investíciou viac ako 2 miliardy dolárov. Prvá fáza sa začne so šiestimi hotelovými reťazcami.

Aj menšie ostrovy, ako napríklad Tobago, ktoré má niečo cez 60 000 obyvateľov, plánujú investovať do infraštruktúry, aby prilákali turistov. Ostrov tiež privítal medzinárodné lety v januári 2022, keď British Airways a Virgin Atlantic obnovili lety z kľúčového trhu: Británie.

Šestnásť karibských krajín je členmi skupiny Svetovej banky (World bank group):

Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánska republika, Guyana, Haiti, Jamajka, Antigua a Barbuda, Dominika, Grenada, Svätý Krištof a Nevis, Svätá Lucia, Svätý Vincent a Grenadíny, Svätý Martin, Surinam, Trinidad a Tobago

Prehľad obchodnej výmeny ACP – Karibských krajín:

(Antigua and Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Cuba, Dominica, Dominican Republic, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaica, St Kitts and Nevis, St Lucia, St Vincent, Surinam, Trinidad and Tobago)

Import/Export

Hlavní obchodní partneri 2021						
Import				Export		
	Krajina	Mil. EUR	%	Krajina	Mil. EUR	%
1	USA	16 005	38,8	USA	7 839	47,7
2	Čína	6 111	14,8	EÚ27	2 131	13
3	EÚ27	5 523	13,4	Singapur	973	5,9
4	Brazília	1 574	3,8	India	957	5,8
5	Singapur	1 284	3,1	Švajčiarsko	798	4,9

Hlavné obchodné komodity s EÚ 2021						
Import				Export		
	Komodita	Mil. €	%	Komodita	Mil. €	%
1	Minerály, pohon. látky	1 222	28,1	Stroje a dopr. prostriedky	2 069	33,4
2	Chemikálie	920	21,1	Potraviny a živé zvieratá	957	15,5
3	Potraviny a živé zvieratá	691	15,9	Zmiešaný manufaktúrny tovar	899	14,5
4	Stroje a dopr. prostriedky	341	7,8	Chemikálie	661	10,7
5	Nápoje a tabakové výrobky	293	6,7	Zmiešaný manufaktúrny tovar	607	9,8

Karibské krajiny a svet

V Mil. EUR	2018	2019	2020	2021
Import	49 087	50 198	41 376	53 317
Export	20 575	18 871	18 933	23 539
Bilancia	- 28 512	- 31 327	- 22 443	- 29 778

Karibské krajiny a EÚ

V Mil. EUR	2018	2019	2020	2021
Import	3 767	4 580	3 395	4 355
Export	6 958	7 050	5 428	6 190
Bilancia	3 191	2 470	2 033	1 835

Online Ekonomické Dokumenty:

Svetová banka – Latinská Amerika a Karibik /

<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36519>

Karibský ekonomický bulletin 2022

<https://publications.iadb.org/en/caribbean-quarterly-economic-bulletin-volume-10-issue-3-january-2022-digital-infrastructure-and>

Makroekonomický súhrn: Banco Interamericano de Desarrollo (Medziamerická Rozvojová Banka)

<https://flagships.iadb.org/en/MacroReport2022/From-Recovery-to-Renaissance-Turning-Crisis-into-Opportunity>

Times Caribbean news:

<http://www.timescaribbeanonline.com/>

1. Aktuálna situácia Jamajka

Z východu na západ prechádza ostrov pohorím, ktoré zaberá dve tretiny územia. Je to hornatý ostrov obklopený malou pobrežnou nížinou, kde sú mestá preplnené. Na východ od krajiny sú Modré hory, Žulový hrebeň, ktorý sa týči viac ako 2 200 metrov a ktorý klesá na more na veľkolepých útesoch. Tu je najvyšší vrch Mount Peak na 2 267 metrov. Na západe nájdeme širokú vápencovú náhornú plošinu s priemernou nadmorskou výškou asi 1 000 metrov, krajinu. Objaví sa tu krasový reliéf s prírodnými nádržami, dolinami a roklinami. Táto plošina padá takmer priamo do mora na severe, na veľkých útesoch, zatiaľ čo na juhu sa rozdeľuje na niekoľko vodnatých pláni.

Rieky sú významné, krátke a veľmi rýchle. Mnohé z nich tečú do mora z vrcholu vodopádov. Na Jamajke sú dve dôležité rieky, Minho a Cobre; Spomedzi všetkých je v časti svojho toku splavná iba Čierna rieka.

Jamajka je členom hlavných medzinárodných organizácií a je súčasťou krajín AKT, ktoré podpísali dohody z Lomé a Cotonou. Je veľmi aktívna na mnohostranných fórach, najmä v OSN. Je členom Karibského spoločenstva (CARICOM).

Hoci hospodárstvo Jamajky v posledných troch desaťročiach rástlo v priemere o menej ako 1% ročne, naďalej má mnoho prekážok rastu: nadmerný verejný sektor, vysoká kriminalita a korupcia, byrokracia; a vysoký pomer dlhu k HDP.

Ekonomický rast Jamajky sa prudko znížil v dôsledku krízy COVID-19 a záplav spôsobených tropickými búrkami v roku 2020. Očakáva sa, že v roku 2022 sa rast pomaly a postupne obnoví. Pokles aktivity v roku 2021 bol spôsobený najmä poklesom cestovného ruchu, ktorý tvorí 31,1 % HDP a 32,8 % zamestnanosti. Cestovné obmedzenia zavedené v dôsledku zdravotnej krízy a uzavretia hraníc ostrova vážne ovplyvnili príjmy z cestovného ruchu (56,7 % celkového vývozu). Očakáva sa, že turizmus sa bude v roku 2022 pomaly zotavovať, a to aj napriek postupnému rušeniu obmedzení od júna, keďže vírus je stále prítomný a problémy môžu pretrvávať. Poľnohospodársky sektor (6,6 % HDP) bol v roku 2021 tiež ovplyvnený predovšetkým poklesom dopytu zo sektora hotelov a reštaurácií. Farmári sa ocitli so zásobami nepredaných čerstvých produktov, čo vedie k značným finančným ťažkostiam.

Vláda reagovala vyčlenením 6,8 milióna USD na pomoc farmárom. To nemusí stačiť, keďže koncoročnú úrodu poškodili záplavy. V roku 2021 by mal tento sektor obnoviť svoj rozvoj a vrátiť sa na predkrízovú úroveň. Ťažobný sektor (4,1 % HDP s bauxitom a jeho derivátom, oxid hlinitý), ktorý koncom roka zasiahli tropické búrky a odstávka rafinérie Jisco Alpart, by mal profitovať z oživenia dopytu a cien.

Renovačné práce na rafinérii Jisco Alpart, ktoré boli odložené kvôli COVID-19. Tento sektor by mal obnoviť svoj rozvoj a vrátiť sa na predkrízovú úroveň. Ťažobný sektor (4,1 % HDP s bauxitom a jeho derivátom, oxid hlinitý), ktorý koncom roka zasiahli tropické búrky a odstávka rafinérie Jisco Alpart, by mal profitovať z oživenia dopytu a cien.

Spotreba domácností (76 % HDP) v roku 2020 prudko klesla v dôsledku poklesu aktivity a rastúcej nezamestnanosti (12 % v roku 2020 oproti 7 % v roku 2019). Vláda zaviedla mierne opatrenia na podporu ekonomiky a spotreby. Remitencie krajanov sa však zvýšili v dôsledku úspor odložených pred krízou a vládnej pomoci v hostiteľských krajinách, najmä v Spojených štátoch, kde väčšina krajanov pracuje. V roku 2022 sa očakáva mierne oživenie spotreby domácností. Po kontrahovaní v roku 2021 by súkromné investície do cestovného ruchu, ktoré boli pred krízou značné, mali podporiť oživenie v roku 2022. Hoci sa niektoré projekty oneskorili, masívna podpora vlády pre tento sektor podporuje dôveru investorov, ktorí môžu v roku 2021 investovať viac .

Vláda musela v súvislosti s klesajúcimi príjmami na zvládnutie krízy výrazne uvoľniť fiškálnu politiku a zvýšiť výdavky. Očakáva sa, že v roku 2022 sa verejná rovnováha vráti takmer k rovnováhe, keďže sa obnovia úsporné opatrenia. Vláda zápasí s kolosálnym bremenom verejného dlhu, ktorý kríza ešte prehĺbila. Prejavuje sa to na dlhovej službe (približne 14 % HDP vrátane 6 % na úrok v roku 2019), ktorá naďalej pohlcuje verejné zdroje.

Deficit bežného účtu sa v roku 2021 tiež prehĺbil, čo poškodilo zhoršenie obchodného deficitu v dôsledku vyschnutia cestovného ruchu. Na financovanie deficitu a uspokojenie naliehavých finančných potrieb spôsobených krízou poskytol MMF pomoc vo výške 520 miliónov USD. V tomto roku sa očakáva mierny pokles deficitu s čiastočným návratom turistov bez toho, aby sa vrátil na predkrízovú úroveň v dôsledku obnovenia dovozu a mierneho rastu cien ropy. Nárast exportu bude navyše poznačený miernym oživením medzi partnermi vrátane Spojených štátov amerických a eurozóny.

Jamajka je jednou z 11 krajín sveta, ktorá predložila komplexný klimatický plán podľa Parížskej dohody na prísnejšie environmentálne postupy v čase COVID-19. Rámec politiky riadenia rizík v prípade katastrof a program CARE, ktorého cieľom je podpora malých podnikov, sa ukázali ako inovatívne príležitosti pre jamajské hospodárstvo na monitorovanie hospodárskej činnosti a zvládanie budúcich kríz.

Poľnohospodársky sektor vzrástol o 7,5% a vláda buduje infraštruktúru, ktorá pomáha uľahčiť mobilitu a ekonomický úspech poľnohospodárov a zlepšiť prístup k miestnym produktom pre najpotrebnejšie komunity. Finančné vplyvy zo zahraničia spôsobili od začiatku tohto roka pokles tokov remitencií o 1,2%. Zatiaľ čo zvýšenie transakcií online prevodov počas pandémie vyrovnalo straty z iných peňažných poukážok, ďalšie znižovania budú mať nepriaznivý vplyv na občanov závislých od tohto príjmu.

Minister zdravotníctva a sociálnych vecí Dr. Christopher Tufton oznámil, že ministerstvo v reakcii na COVID-19 zameranú na starších ľudí, zahájilo novú iniciatívu v oblasti duševného zdravia. Vláda a zdravotnícky priemysel spolupracujú pri zamestnávaní mnohých mladých lekárov, ktorí sa snažia získať pracovné miesta, aby sa počas pandémie zvýšila kapacita odvetvia a zvýšila sa miera zamestnanosti.

V oblasti zahraničnej politiky s dôrazom na hospodárske vzťahy sa krajina snaží o úzku spoluprácu s krajinami Karibskej oblasti. Má spoločnú menu – východokaribský dolár – a právny poriadok s ďalšími siedmymi členskými a tromi pridruženými krajinami oblasti, bývalými kolóniami Spojeného kráľovstva. Ako členská krajina OSN a Spoločenstva národov (Commonwealth of Nations) sa snaží presadzovať agendu tzv. „malých štátov“.

Vývoz krajiny celkovo dosiahol v roku 2021 hodnotu 1 177 mil. EUR, dovoz 4 592 mil. EUR a bilancia zahraničného obchodu zápornú hodnotu -3 415 mil EUR.

Vývoz krajiny s EÚ 27 dosiahol v roku 2021 hodnotu 153 mil. EUR, dovoz 323 mil. EUR a bilancia zahraničného obchodu zápornú hodnotu -170 mil EUR.

2. Makroekonomické ukazovatele

Hlavné makroekonomické údaje	2018	2019	2020	2021
Obyvateľstvo (mil.)	2,934	2,948	2,961	2,983
Nominálny HDP (mld. EUR)	13	14	12	13
HDP per capita (EUR)	4 852	5 165	4 467	4 584
Rast reálneho HDP (%)	1,8	1,0	- 10,0	4,6
Bilancia na bežnom účte (% HDP)	- 1,6	- 2,3	- 0,1	- 1,6
Inflácia (% zmena)	3,7	3,9	5,2	5,6

Import/Export

Hlavní obchodní partneri 2021						
Import				Export		
	Krajina	Mil. EUR	%	Krajina	Mil. EUR	%
1	USA	1 771		USA	627	53,2
2	Čína	399		EÚ27	128	10,9
3	EÚ27	312		Kanada	81	6,9
4	Brazília	272		Veľká Británie	53	4,5
5	Japonsko	193		Rusko	46	3,9

Hlavné obchodné komodity s EÚ 2021						
Import				Export		
	Komodita	Mil. €	%	Komodita	Mil. €	%
1	Surové materiály, okrem palív	128	83,9	Stroje a dopr. zariadenia	76	23,7
2	Nápoje a tabak	12	7,9	Potraviny a živé zvieratá	73	22,5
3	Potraviny a živé zvieratá	10	6,7	Minerálne palivá, mazivá a súvisiace materiály	65	20,1
4	Stroje a dopr. zariadenia	1	0,6	Chemikálie a súvisiace produkty	36	11,1
5	Chemikálie a súvisiace produkty	1	0,5	Manufaktúrny tovar podľa materiálu	34	10,6

V Mil. EUR	2018	2019	2020	2021
Import	227	262	122	153
Export	398	338	314	323
Bilancia	171	76	192	170

Export:

Hlavné komodity: hliník, bauxit, trstinový cukor, výroba alkoholu z cukrovej trstiny a následne alkoholických nápojov (rum), káva, palivá a mazivá.

Import:

Hlavné komodity: potraviny, spotrebný tovar, palivo a mazivá, dopravné prostriedky a stroje a stavebný materiál.

3. Odporúčané oblasti podnikania

Zahraničné investície prúdia hlavne do oblastí:

- Turizmus
- IT
- Telekomunikácie
- Manufaktúra
- Filmový priemysel

4. Špecifiká podnikania v teritóriu

Priame zahraničné investície (PZI)

Jamajka uľahčila registráciu majetku znížením dane z prevodu a sadzieb dane z kolokov. Uľahčila presadzovanie zmlúv zavedením mechanizmu merania výkonu súdnictva, ktorý poskytuje verejne dostupné informácie. Zlepšila prístup k úverovým informáciám distribúciou údajov od spoločností poskytujúcich verejné služby. Jamajka urýchlila začatie podnikania opätovným zavedením služby nasledujúceho dňa, pre začlenenie spoločnosti. Jamajka znížila čas potrebný na súlad dokumentov s importom, implementáciou webovej platformy na správu colných údajov ASYCUDA World. Právne predpisy pokrývajú takmer všetky aspekty zahraničných investícií a sú založené na nediskriminácií. Zóny voľného obchodu ponúkajú obchodným spoločnostiam veľké stimuly na investovanie.

Od 1. apríla 2020 sa náklady a poplatky spojené s vývozom znížili o 50 percent, aby sa ďalším podnikom umožnilo vstúpiť na vývozný trh a zvýšiť konkurencieschopnosť Jamajky v medzinárodnom meradle. Tento krok je súčasťou vládnej snahy odstrániť prekážky, aby miestne spoločnosti mali rovnakú príležitosť predávať tovar do zahraničia.

Jamajka je ostrovný štát ležiaci v Karibskom mori, južne od Kuby a západne od Haiti a Dominikánskej republiky. Jamajka má strategickú polohu medzi Kajmanskou priekopou a Jamajským prielivom, hlavnými námornými trasami Panamského priepľavu. Vládny systém je ústavná parlamentná demokracia a oblasť Commonwealthu. Hlavou štátu je kráľovná Spojeného kráľovstva a predsedom vlády predseda vlády Jamajky. Jamajka má zmiešaný ekonomický systém, ktorý zahŕňa rôzne súkromné slobody v kombinácii s centralizovaným ekonomickým plánovaním a vládnu reguláciu. Jamajka je členom Karibského spoločenstva (CARICOM).

Veľmi neisté politické a ekonomické vyhliadky a podnikateľské prostredie s mnohými problematickými slabosťami môžu mať významný vplyv na platobné správanie podnikov. Pravdepodobnosť zlyhania spoločnosti je vysoká. - Zdroj: Coface

Podnikateľské prostredie je prijateľné. Finančné informácie spoločnosti niekedy nie sú ani ľahko dostupné, ani dostatočne spoľahlivé. Vymáhanie pohľadávok nie je vždy efektívne a inštitucionálny rámec má nedostatky. Medzipodnikové transakcie tak môžu naraziť na značné ťažkosti v prijateľnom, ale občas nestabilnom prostredí s hodnotením A4. (Acceptable Risk)

Silné stránky

Prírodné zdroje (bauxit, cukor, banány, káva) a cestovný ruch
Finančná podpora od multilaterálnych inštitúcií
Podstatné remitencie z diaspóry
Stabilný demokratický rámec

Slabé stránky

Zle diverzifikovaná ekonomika

Zraniteľné voči vonkajším šokom (klíma, ekonomický cyklus USA, komodity)
Veľmi vysoký verejný dlh a dlhová služba brzdia rast
Vysoká miera kriminality a chudoby

Keďže sa Jamajka zaviazala dodržiavať zásady uľahčenia obchodu, pustila sa do zriadenia pracovnej skupiny pre uľahčenie obchodu a asistencie, ako sú skupina Svetovej banky a Medziamerická rozvojová banka, a podnikla rôzne iniciatívy, z ktorých sú hlavnými projekty:

1. úplná implementácia automatizovaného systému colných údajov;
2. Vytvorenie portálu obchodných informácií, ktorý obchodníkom poskytuje prístup ku všetkým obchodným a obchodno-regulačným informáciám;
3. Vývoj elektronického balíka ponúk pre obchod na pomoc pri vytváraní bezpapierového prostredia pre povolenia, kontroly a tok tovaru.

Cieľom programu reforiem je uľahčenie väčšej efektívnosti pri vývoze a dovoze, keďže Jamajka postupuje smerom k tomu, aby sa stala popredným logistickým centrom v severnom Karibiku.

Reformy sa však musia prehĺbiť a rovnakým spôsobom, ako sa hospodárstvo údajne reformovalo, a to nielen preto, aby zodpovedali najlepším medzinárodným osvedčeným postupom, ale aby sa stanovil nový štandard, musí sa obchod na Jamajke stať medzinárodným štandardom osvedčených postupov. V zásade je potrebné urýchliť reformy spojené s obchodom.

Colný zákon z roku 1941 sa ruší a nahrádza a je potrebné, aby sa s inými zastaranými obchodnými právnymi predpismi zaobchádzalo rovnako, ale s väčšou obozretnosťou. Konzultácie so zúčastnenými stranami v takýchto procesoch sa musia uskutočňovať s partnerským prístupom, v rámci ktorého sa vypracúvajú politiky a nové právne predpisy, aby zodpovedali záujmom súkromného sektora a riešili ich problémy, ako aj problémy, ktorým čelí vláda.

Reštrikcie

Hlavnou oblasťou, kde sa uplatňujú reštrikcie, je poisťovníctvo, v ktorom sa vo všeobecnosti povoľuje max 49% vlastnícky podiel.

Vláda aktívne podporuje investície do oblastí, ktoré by viedli k zvýšeniu produktivity, zamestnanosti či priniesli nové technológie.

Vláda prijala rozhodnutie liberalizovať telekomunikačný priemysel, čím sa ukončil 25-ročný štátny monopol. Plná liberalizácia je však ešte v procese.

Privatizácia

Zahraniční investori sa môžu plne zapájať do jamajských privatizačných programov. Organizácia, ktorá vedie programy je NIBJ (National Investment Bank of Jamaica).

Riziká

Prostredie pre PZI sa stále zlepšuje a na Jamajke neexistujú závažné riziká pre PZI. Dôvodom obáv sú však slabá ekonomická výkonnosť, veľmi vysoká kriminalita a nízka kvalita pracovnej sily. Ďalšími problémami sú byrokracia a slabá infraštruktúra v niektorých oblastiach.

5. Obchodné dohody/organizácie

- WTO, CARICOM
- EPA

6. Zdroje informácií o krajine

- Ministerstvo zahraničných vecí a zahraničného obchodu – www.mfaft.gov.jm
- Ministerstvo obchodu a technológií – www.mtw.gov.jm
- Ministerstvo priemyslu a investícií – www.mct.gov.jm
- Centrálna banka – www.boj.org.jm
- Úrad registru spoločností – www.orcjamaica.com

- Jamajský štatistický inštitút – www.statinja.com
- Jamajský informačný úrad – www.jis.gov.jm
- JAMPRO (Jamaican promotion agency) – jamajská agentúra na podporu investícií
- www.jamaicatradeandinvest.org
- The Gleaner noviny <http://jamaica-gleaner.com/business>
- Vládny obchodný portál <https://jamaicatradeportal.gov.jm/>
- Rádio správy Jamajka https://jis.gov.jm/radio_programs/
- Ekonimický profil Svetová banka
<https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/j/jamaica/JAM.pdf>

7. Zmluvná základňa so SR

Revízia zmluvnej základne medzi SR a Jamajkou nebola vykonaná. V platnosti je iba jediný zmluvný dokument – Obchodná dohoda medzi vládou ČSSR a vládou Jamajky (1981).

Po 1.1.1993 neboli podpísané žiadne zmluvné dokumenty.

Jamajská strana prejavila záujem o uzatvorenie dohody o ochrane a podpore investícií, ako aj dohody o zamedzení dvojitého zdanenia.

Výmenné komodity:

IMPORT

Anorganické chemikálie
Elektrické stroje, prístroje a zariadenia a ich časti a súčasti
Prístroje optické, fotografické, meracie, kontrolné presné, lekárske
Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje, zariadenia; ich časti, súčasti
Nápoje, liehoviny a ocot
Keramické výrobky
Vozidlá, iné ako koľajové, ich časti a príslušenstvo
Plasty a výrobky z nich
Jedlé ovocie a orechy; šupy citrusových plodov a melónov
Kaučuk a výrobky z neho
Predmety zo železa alebo z ocele
Hliník a predmety z hliníka
Meď a predmety z medi
Papier, lepenka; výrobky z nich alebo z papierenských vlákien
Drevo a výrobky z dreva; drevené uhlie
Farbiarske výťažky; taníny; farbivá, pigmenty; laky; tmely
Nerastné palivá, minerálne oleje; bitúmenové látky; minerálne vosky
Surové kože a kožky (iné ako kožušiny) a usne
Železo a oceľ
Farmaceutické výrobky
Impregnované, vrstvené textilie; textil. výrobky na priemysel. použitie
Káva, čaj, maté a koreniny
Vlna, jemné alebo hrubé chlpy zvierat; priadza a tkaniny z vlásia
Obuv, gamaše a podobné predmety; časti týchto predmetov
Nástroje, náradie, nožiarsky tovar, lyžice a vidličky
Prípravky zo zeleniny, ovocia, orechov alebo z iných častí rastlín
Umelo vyrobené strižné vlákna

EXPORT

Vozidlá, iné ako koľajové, ich časti a príslušenstvo
Anorganické chemikálie
Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje, zariadenia; ich časti, súčasti
Zbrane a strelivo; ich časti, súčasti a príslušenstvo
Výrobky organickej chémie
Elektrické stroje, prístroje a zariadenia a ich časti a súčasti
Kožené výrobky; sedlárske výrobky; cestovné potreby, kabelky

*Prehľad vzájomnej obchodnej výmeny medzi Slovenskou republikou a Jamajkou za obdobie rokov 2016
– 2021*

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Celkový súčet
Export EUR	298 231	1 574 206	2 052 248	1 823 894	2 019 849	1 568 666	9 337 094
Import EUR	11 428 885	14 502 581	17 838 616	26 771 931	4 519 773	18 895 204	93 956 990
Obrat EUR	11 727 116	16 076 787	19 890 864	28 595 825	6 539 622	20 463 870	103294 084
Bilancia EUR	- 11 130 654	- 12 928 375	- 15 786 368	- 24 948 037	- 2 499 924	- 17 326 538	- 84 619 896